

Lietuvų pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsis. Visus žygius paremk kilnia žmoniškumu.

V I E N Y B Ė

LITHUANIAN DAILY

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvių palaikymui darbas—platinimas tautinės spaudos.

LIII. METAI. 217 (806) N. Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1939 M., RUG SEJO-SEPTEMBER 20 D.

ŠIANDIEN

Neutralitetai ant durtuvų O Lietuva, Vilnius? Raudonieji velniai Nekerštuk ir negrobk!

A. F. VYMANČAS

Stalinus, pasiuntęs Lenkijos žemėn dviejų milijonų armiją, neužmiršo pasiųsti priminimą kitoms 24 valstybėms, kad sovietai laikysis su jomis pasirašyto neutralumo pakto. Vadinasi, ir Lietuva gavo tokį priminimą. Bet kas iš to. Sovietai ir su lenkais tokį pat neutralumo pakto buvo pasirašę, bet šiandien jau tie "tavarščiai" ant durtuvų užmovę neutralumo pakto eina Lenkijos žemių gilumon...

Kaip visa tai suprasti?

Teisybę pasakius, broliau, gaspadoriškai šitą reikalą į galvą imant, tai pirma reikia paimti gerus pusbonkis "į burną", kad galėtum mėginti suprasti Stalinio ir Hitlerio pokštus. Žodžiu, visi tie raudonieji "demokratai" ir "grynakraujai" arčiau yra pasaulinio mąsto sukčiai ir mažesniųjų tautų vagys.

Kaip su Lietuva? O Vilnius?

Sovietai, sakoma, jau Vilnių. Laikraščiai praneša, kad ir Lietuvos armija įmaršavo Vilniun. Tai ką?! Bravo lietuvininkai!

Sa, lietuvininkai! Nepaleiskim savo gerklę ir nesūkaukim tada, kai reikia smagenis pajudinti. Sovietai nepori, kad mes Vilnių atsiimtume. O jei mūsų armija pradėjus eiti į Vilnių ir dar kiek už Vilniaus, tai tenai susitiks raudonuosius ir kas gali pasakyti, kas tada atsitiks.

Tegul pati Lietuva viską daro.

O ką Lietuva daro?

Nežinom. Iš Lietuvos pašto dar negaunam, o angliškų laikraščių sensacingais pranešimais apie Lietuvą negalima tikėti. Tas pats ir su radijo žiniomis: jų tiesiog iš Lietuvos negaunam.

Vadinasi, ir nosis ištyso, be-laukiant naujienų iš Lietuvos. Bet ką padarysi. Kantrybės! Kai tik pirmas žodis mus pasiekės iš Lietuvos — jis tuoj atsidurs jūsų ausyse iš mūsų spaudos!

Tai ką dabar daryti?

Lietuvininkai, jei mūsų bočių šalis vėl atsidurtų dideliame pavojuje, tai mes visi kaip vienas vėl stosim darban į gelbėti. Kaip gelbėti?

Štai ką mes turim dabar daryti: lietuviškai apdūmoti, kaip kiekvienas Amerikos lietuvis galėtų pasitarnauti savo mylimai šaliai. Reikia apdūmoti, kas reiktų daryti, jei mūsų Lietuva vėl patektų ru-so vergijon. Tikėkim, kad to nebus, bet jei tai paktais atsitiktų — žinokim ką daryti.

Stalinus ir Hitleris — vienas yra raudonas velnias, o kitas "grynakraujis" kipšas. Abu nori baisiai daug. Budėkim!!!

Vienybė. Tai paprastas žodis. Bet kai šis žodis tarpe žmonių nematoma, bet gyvenime pavirsta, tai jis reiškia mižinišką pajėgą.

Kai Lietuva jau ir dabar plūduriuoja baidių pavojų jūroj — mus Amerikos lietuviams reikia daugiau kaip bet

SOVIETAI GRASINA ESTIJAI

LIETUVOS VYRAI ŠAUKIAMI PRIE GINKLŲ, BET Į VILNIŲ NEEIS

Lietuva mėgins derybų keliu atgauti Vilnių

KAUNAS, rugs. 19 d. — Nors Lietuva oficialiai to nėra pasakelusi, bet perėitą naktį buvo sumobilizuota visi Lietuvos vyrai iki 40 metų amžiaus. Lietuva mobilizavo savo vyrus ne dėlto, kad ji mano žygiuoti tiesiog į Vilnių, bet dėlto, kad sovietų armija pradėjo artėti prie jos sienų iš rytų pusės. Sovietų armija ne-manoma, kad veršis Lietuvos teritorijon, bet Lietuva nori turėti užtektinai vyrų ant savo rubežų, kad jei kartais bėgantieji nuo sovietų lenkų kareiviai mėgintų pereiti Lietuvos sieną, tai juos juk reikės sulaukyti ir sumti, kaippo karo kalinius.

Užsienio radijo stotys praneša, kad Vilnius jau esąs sovietų paimitas, tačiau Kaune dar buvo gautas radijo pranešimas iš Vilniaus lenkiškai, kuris skelbė, kad Vilnius dar tebėra lenkų rankose. Iš Maskvos per radijo pranešama, kad sovietų armija yra netoli Vilniaus, bet patį miestą dar tebėra neužimtas.

Kaune buvo uždrausta laikraščių skelbti bet kokias nepatvirtintas žinias apie sovietų armijos įžygiavimą į Vilnių. Lietuvos valdžia oficialiai paskelbė, kad Lietuvos armi-

jos mobilizacija nėra parodymas, kad Lietuva mėgins jėga savo sostinę atsiimti. Tai esą padaryta tik atsargumo dėliai, kad būtų galima apsaugoti Lietuvos nepriklausomumą.

Ministras Pirmininkas Jonas Černius, kalbėdamas per radijo į Lietuvos žmones, pasakė, kad Lietuvos kariuomenės pasiuntimas į rytų pusę nereikia bet kokių agresyvių žygių pradžia. "Jeigu svetimu valstybių kareiviai pradės bėgti į mūsų šalį, tai juk juos mums reikės nuginkluoti ir sutvarkyti", — kalbėjo ministras pirmininkas. "O tam reikia turėti nemažai vyrų" — baigė jis.

Iš Vilniaus pranešama, kad kai čia buvo gautos žinios apie sovietų įsiveržimą į Lenkijos teritoriją, tai Vilniuj kilo panika. Vilniaus miesto valdžios įstaigos nustojo veikti, valdininkai kažkur pabėgo.

Lietuvos konsulas Vilniuj buvo gulė apulgas žmonėmis, kurie prašė konsulo išduoti leidimus vykti Lietuvon. Jų tarpe buvo matyti ir Lenkijos valdininkų. Tačiau, vos kele-tai buvo duoti tokie leidimai, o visi kiti turėjo likti karo n-teriotijoje šalyje, kuri dar kol kas vadinama Lenkija.

ŽINIOS IS LIETUVOS

Lietuva uždare administracijos linija

KAUNAS, rugs. 17 d. — Lietuva saugumo sumetimais pasaukė kitą atsarginių dalių. Be to, uždare administracinę liniją su Lenkija.

Lietuva tvirtai laikysis neutralumo

KAUNAS, rugs. 17 d. — Lietuva tvirtai nusistačiusi laikytis neutralumo ir, reikalui esant, jį ginti visomis priemonėmis.

Ministro Pirmininko pareiškimas

KAUNAS, rugs. 17 d. — Ministras Pirmininkas Generalas Černius pareiškė, kad sustiprinimas apsaugos priemonių nėra rengiamasis agresijai. Nors ir turime neišspręstų problemų, bet rūpinimės jas tik taikingu būdu spręsti.

Sovietai gerbs Lietuvos neutralumą

KAUNAS, rugs. 17 d. — Sovietų Rusija patikrino gerbsianti Lietuvos neutralumą.

LENKŲ SUBMARINAI ESTIJOJ IR SVEDIJOJ

TALLIN, rugs. 19 d. — Lenkų submarinas "Orzel" atvyko į Tallin uostą su pusiau gyvais įgulos nariais, nes jie nebeturėjo maisto ir buvo gero-kai vokiškų kreiserių apšaudyti. Kitas lenkų submarinas "Rys" įplaukė į Stockholm. Submarinas "Rys" buvo visai mažai nukentėjęs.

LATVIJA KONFISKAVO 60 AEROPLANŲ

RYGA, rugs. 19 d. — Daugiau kaip 60 lenkų kariškų aeroplanų buvo konfiskuota netoli Daugavpils, Latvijoje. Kai kurie aeroplanai buvo gero-kai apšaudyti ir apdaužyti. Taip pat didelis skaičius lenkų valdininkų, kareivių ir šiaip žmonių perėjo į Latviją. Visi buvo nuginkluoti ir sulaukyti.

LENKAI NESKELBS KARO SOVIETAMS

LONDON, rugs. 19 d. — Lenkų poitiniai suoksniai Londone pastebė, kad Lenkija ne-mananti skelbti karo sovietams. Lenkijos ambasadorius Londone pareiškė, kad USSR yra niekas kitas kaip tarptautinių sutarčių ir pasižadėjimų lauzytoja. Esą sovietai visą laiką skelbė, kad savo politiką jie paremia Tautų Sąjungos nustatytais principais, bet dabar pasirodė, kad Kremliaus sėdi ne politikai, bet veidmainiai.

BRITAI LAUKS

LONDON, rugs. 19 d. — Įvykiams taip nepaprastai komplikuojantis, britai nutarė nieko tuo tarpu nedaryti sąryšį su sovietų kariškais žygiais Rytinėje Lenkijoje. Pagal britų-prancūzų ir lenkų susitarimą, britai su prancūzais tik tada eis į karą su Lenkijos užpuolėjais, kai Lenkija to pareikalau. Bet kadangi Lenkija to dar nepareikalavo (kažin ar jai beteks kada pareikalauti), tai britai paėmė taip vadinamą laukimo politikos liniją. Britų lėktuvnešio "Courageous" nuskandinas dar labiau įerzino britus ir jie dar kiekiau laikos savo pažado kariauti, kol Hitleris bus nušluotas nuo diktatoriaus sosto.

SMIGLY-RYDZ BARASI SU BECKU

CERNAUTI, Rumunija, rugs. 19 d. — Lenkijos užsienio reikalų ministras J. Beck pabėgo į Slaskul, Modovoje apskrity, o prezidentas I. Micecki pribuvo Craiova, netoli Bulgarijos. Maršalas Smigly-Rydz pabėgo į Bikaz, esantį Karpatų kalnuose. Prieš atsiskirdami maršalas Smigly-Rydz ir ministras pirmininkas J. Beckas smarkiai kažin dėlko susibarė. Kai J. Beckas pakėlė kepurę ir sakė sudiev, tai maršalas Smigly-Rydz nusisuko ir drožė į savo automobilį.

VOKIEČIŲ-SOVIETŲ PLANAS KAIP PADALINTI LENKIJĄ

Lietuva dalyvaus Lenkijos padalinimo derybose

MASKVA, rugs. 19 d. — Žinios iš Maskvos, Vokietija ir Sovietų Rusija esančios susitarusios, kas daryti su dabar visiškai nugalėta Lenkijos valstybe. Esą, Stalinus ir Hitleris visiškai sutinka, kad būtų palikta tam tikra dalis Lenkijos žemių tarp Vokietijos ir USSR, kaip "buferinė" valstybė. Toliau, iš čia pranešama, kad Vokietija ir USSR sutinka, kad ir Lietuva dalyvaus derybose su USSR kaslink Vilniaus žemių. Vadinasi, Lenkija gali būti padalinta tarp trijų valstybių: Lietuvos, Vokietijos ir USSR.

Sovietų armija į Lenkijos žemes yra vedama paties sovietų vyriausiojo karo komisarų Klementi E. Vorosilov. Berlynas skelbia, kad sovietai jau pasiekė Vilnių, bet iš Kauno ateinančios žinios visa tai paneigia.

Jungtinis vokiečių ir sovietų komunikatas skelbia, kad Vo-

kietija ir USSR gali būti "tikras išganymas" lenkų žmoniems, nes tos dvi valstybės padės jiems sukurti naują valstybę, kuri bus daug pastovesnė ir geriau sutvarkyta.

Derybos tarp Lietuvos at-tovų ir USSR prasidės kelių dienų laikotarpyje. Iš Maskvos pranešama, kad Lietuva griežtai nepareikalau gražinti jai Vilnių, bet tikimasi, kad USSR iškels šią problemą, kai dabar atėjo ketvirtasis Lenkijos padalinimas.

Lenkų konsulatai Maskvoje ir kitose USSR vietose bus uždaryti laike kelių dienų ir visi lenkų valdininkai išvyks į Rumuniją.

Iš Maskvos taip pat pranešama, kad baltarusiai ir ukrainai į Lenkijos žemes įžygiu-jančią sovietų armiją nepaprastai džiaugsmingai sveikino. Žmonės kareivius sutiko su duona ir druska ant gražiai išsiuvinėtų rankšluostėlių.

BIULETENIS

NUSKANDINTI/DAR DU BRITŲ LAIVAI

LONDON, rugs. 19 d. — Iš čia oficialiai pranešama, kad dar du britų prekiniai laivai buvo vokiečių submarinų nuskandinti: "Lord Minto" ir "Arilita". Abiejų laivų igula buvo išgelbėta.

PRANCŪZAI MOBILIZUOJA KOLONIJŲ ARMIJAS

PARIS, rugs. 19 d. — Vokiečiams iš rytų fronto perkėlus didelius armijos dalinius, prancūzai su britais smarkiai sustiprina savo pozicijas vakarų fronte. Tam reikalui prancūzai mobilizuoja vyrus Senegalijoje, Alžerijoje, Tunise, Madascane, Comadiane ir kitur.

SOVIETŲ PESTININKAI JAU VILNIUJ

MASKVA, rugs. 19 d. — Vėliausiomis spaudos žiniomis, kurios būk ateina iš Kauno, sovietų pestininkai jau pasiekė Vilniaus priemiesčius.

HITLERIS DANCIGE

DANZIG, rugs. 19 d. — Nacių vadas Adolfas Hitleris čia atvyko apie pietus. Čia jis ruošiasi pasakyti labai svarbią politinę kalbą. Hitlerį labai šiltai pasitiko Danzigo "fiureris" Albert Forster.

IR PRANCŪZAI LAUKS

PARIS, rugs. 19 d. — Lygiai kaip ir britai, taip ir prancūzai nutarė tuom tarpu nieko nedaryti sąryšį su sovietų armijos maršavimu Lenkijon. Prancūzijos ministras pirmininkas Daladier yra numatęs sušaukti specialų ministrų kabineto posėdį aptarimui naujos politinės-militarines situacijos sąryšį su sovietų paskutiniais žygiais.

SOVIETŲ ARMIJA GALI EITI IR KITOMIS KRYPTIMIS

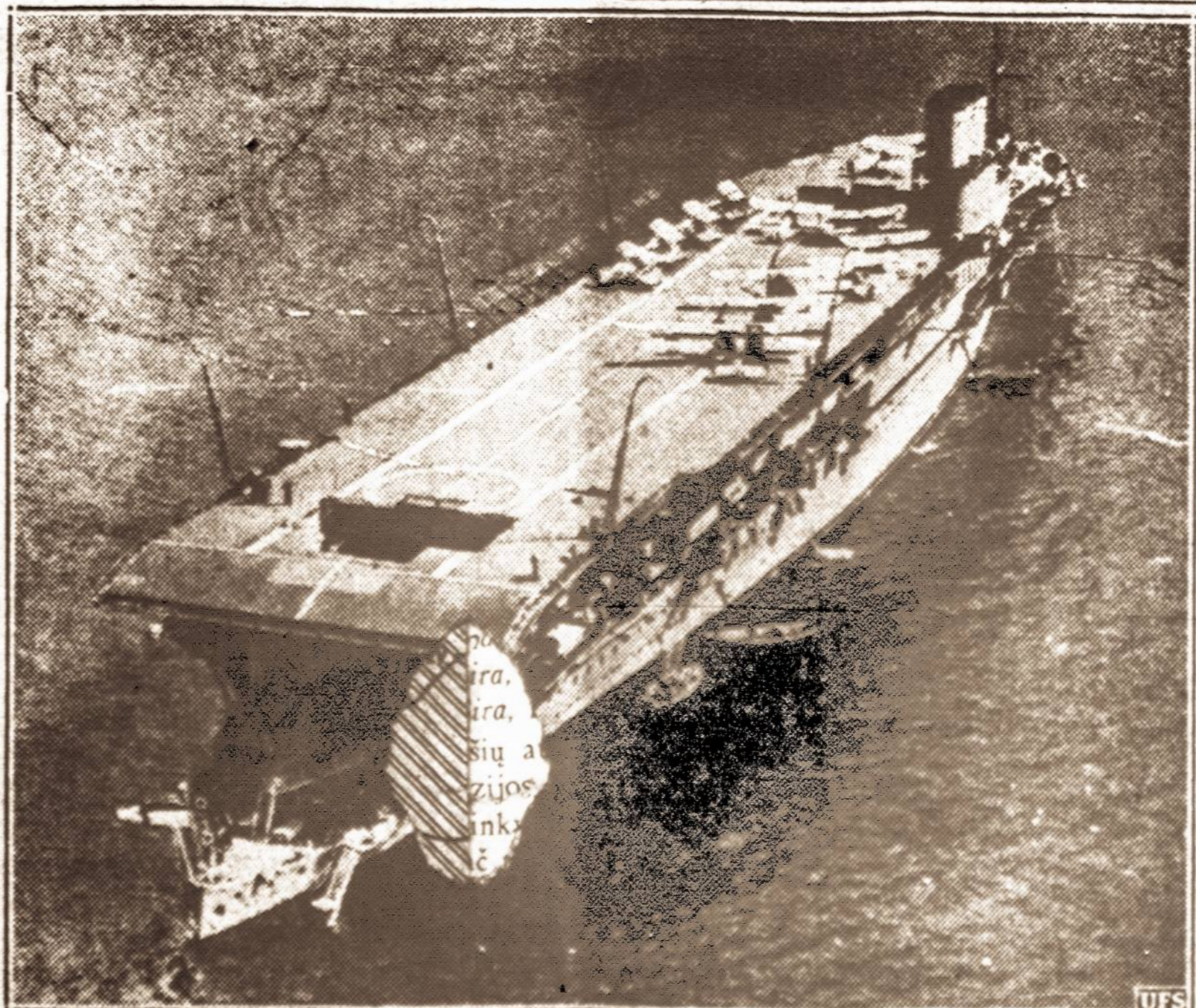
MASKVA, rugs. 19 d. — Kadangi keletas lenkų submarinų prisiglaudė estų uostuose, tai iš čia pranešama, kad tie submarinai sudaro sovietams pavojų ir jei reikalas bus, tai jie gali savo armiją pasiųsti, vadinasi, ir į Estiją.

SUVIRŠ 100,000 LENKŲ RUMUNIJŲ

CERNAUTI, Rumunija, rugs. 19 d. — Rumunijos pasienio policija apskaičiavo, kad suvirš 100,000 lenkų jau perbėgo į Rumunijos pusę. Rumunų vyriausybė nėra taip labai patenkinta dėl tokio lenkų antplūdžio, bet vistiek pasiuntė daktarus, gailestingąsias sesutes, maisto ir vaistų vargšams lenkams.

LENKAI VARTOJA NUODINGAS DUJAS

WASHINGTON, rugs. 19 d. — Vokiečių ambasadorius Washingtone pareiškė, kad lenkai pasitraukdami paliko mustardinių dujų minas po vienu tiltu.

Nuskandintas lėktuvnešis. — Britų lėktuvnešis "Courageous", kurį vokiečių submarinai netikėtai užklupo ir nuskandino.

